

Το πρόβλημα της Επετηρίδας των εκπαιδευτικών

Δρ Μάνος Δανέζης
Επίκουρος Καθηγητής
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ένα από τα πιο ακανθώδη εκπαιδευτικά προβλήματα που παρά τα πρόσφατα κυβερνητικά μέτρα, αναζητά ακόμα μια νηφάλια και δίκαια λύση, όσο ακόμα υπάρχει καιρός, είναι το θέμα της επετηρίδας διορισμού των εκπαιδευτικών.

Τα προβλήματα τα οποία προκαλούσε η παλαιότητα αυτή μέθοδος διορισμού των εκπαιδευτικών, ήταν πλέον εμφανές ότι δημιουργούσαν ένα σύνολο κοινωνικών και παιδαγωγικών δυσλειτουργιών.

Το σημείο όμως στο οποίο δεν δόθηκε η δέουσα προσοχή ήταν ότι, το ουσιαστικό πρόβλημα δεν οφείλεται σ' αυτόν τον ίδιο το θεσμό της επετηρίδας, αλλά στον αναξιοκρατικό τρόπο σύνταξης της, τον οποίο και θα έπρεπε να μεταβάλλουμε. Δεν θα έπρεπε δηλαδή, προκειμένου να δημιουργηθεί η απαιτούμενη σειρά προτεραιότητας, να δίνεται υπερβάλλουσα σημασία στο έτος απόκτησης του πτυχίου, δηλαδή εμμέσως στο πότε γεννήθηκε ο εκπαιδευτικός, αλλά στην παιδαγωγική και επιστημονική του κατάρτιση. Το πρόβλημα λοιπόν είναι ο ουσιαστικός έλεγχος των παιδαγωγικών και επιστημονικών ικανοτήτων των υποψηφίων, ο οποίος δεν διασφαλίζεται μέσω ενός στιγμιαίου διαγωνισμού, αλλά θα πρέπει να είναι το αποτέλεσμα της συνεκτίμησης ενός συνόλου τυπικών και ουσιαστικών προσόντων, τα οποία θα μπορούσε να προσκομίσει ο υποψήφιος σαν αποδεικτικά στοιχεία των ικανοτήτων του.

Αναγκαία όμως προϋπόθεση προκειμένου να λειτουργήσει ένα τέτοιο νέο, αξιοκρατικό σύστημα επιλογής υποψηφίων εκπαιδευτικών είναι, να συνειδητοποιήσει και να συμφωνήσει η ελληνική κοινωνία καθώς και οι πολιτικές ή συνδικαλιστικές ηγεσίες ότι:

“Στόχος ενός εκπαιδευτικού συστήματος είναι η παροχή στους νέους της υψηλότερης δυνατής παιδείας και όχι η απορρόφησης του μεγαλύτερου δυνατού αριθμού ανέργων εκπαιδευτικών, ανεξαρτήτως ουσιαστικών προσόντων.

Την ανεργία των επιστημόνων θα πρέπει το κράτος να τη λύσει με άλλου είδους κοινωνικές παρεμβάσεις και όχι μέσω της υποβάθμισης του στελεχιακού δυναμικού των σχολείων.

Το ζητούμενο λοιπόν σήμερα, το οποίο δεν εξασφαλίζεται τελικά από το νέο νομοθετικό πλαίσιο, είναι ένα σύστημα διορισμού των εκπαιδευτικών το οποίο:

1. Θα διασφαλίζει την εφαρμογή της αρχής της αξιοκρατίας στις διαδικασίες διορισμού των εκπαιδευτικών,
2. Θα σέβεται την προσωπική και επαγγελματική υπόσταση των υποψηφίων,
3. Θα δίνει την δια βίου δυνατότητα στους υποψηφίους να βελτιώνουν τα προσόντα εκείνα που θα τους επιτρέπει να αξιοκρατικά, κάποια στιγμή να επιλεγούν σαν ικανότεροι και τέλος
4. Θα αναγνωρίζει και δεν θα υποβαθμίζει το παραγόμενο έργο των Πανεπιστημίων, τα οποία έδωσαν τους αντίστοιχους τίτλους σπουδών στους υποψηφίους.

Όπως είναι γνωστό σήμερα το ισχύον σύστημα επιλογής των εκπαιδευτικών, παρά τις διορθωτικές παρεμβάσεις του νυν υπουργού παιδείας, απέχει πολύ από το να διασφαλίζει τις αναφερθείσες προϋποθέσεις. Για το λόγο αυτό προτείνουμε το επόμενο απλό σύστημα επιλογής εκπαιδευτικών το οποίο πιστεύουμε ότι είναι σύμφωνο με τις προηγούμενες θέσεις:

1. *Να κλείσει η παλαιά επετηρίδα και κάθε νέα αίτηση να μπαίνει σε μια νέα επετηρίδα αντικειμενικών προσόντων, τη λειτουργία της οποίας θα αναλύσουμε στη συνέχεια.*

Από την παλαιά επετηρίδα, θα διορίζεται συγκεκριμένο ποσοστό εκπαιδευτικών, με βάση τα κρατούντα, για ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

Όσοι βρίσκονται στην υπάρχουσα επετηρίδα θα μπορούν, με αίτησή τους να διαγραφούν και να περάσουν στη νέα επετηρίδα.

2. *Δημιουργείται νέα κυλιόμενη επετηρίδα αντικειμενικών προσόντων.* Η σειρά προτεραιότητας σ' αυτήν θα καθορίζεται κατ' έτος, όχι με κριτήριο το χρόνο υποβολής της αίτησης αλλά βάση αντικειμενικών και μοριοποιημένων κριτηρίων αξιολόγησης. Νέα συμπληρωματικά στοιχεία αξιολόγησης θα μπορούν να προσκομίζουν οι υποψήφιοι κάθε έτος. Αυτό σημαίνει ότι η σειρά προτεραιότητα θα αλλάζει κάθε χρόνο
3. Η κατά έτος νέα επετηρίδα θα πρέπει να δημοσιοποιείται τουλάχιστον δύο μήνες πριν τους νέους διορισμούς εκπαιδευτικών αναφέροντας τον αριθμό μορίων κάθε υποψηφίου εκπαιδευτικού.

4. Θα πρέπει να υπάρχει δυνατότητα προσφυγής των υποψηφίων σε δευτεροβάθμιο όργανο αν διαπιστώσουν ότι διαθέτουν περισσότερα από τα αναγραφόμενα μόρια ή αν διαπιστώσουν ότι κάποιος διοριζόμενος έχει λιγότερα προσόντα από κάποιον μη επιλεγέντα. Οι συμμετέχοντες σ' αυτή τη λίστα μπορούν επ' άπειρον να προσκομίζουν νέα στοιχεία αξιολόγησης με στόχο την υψηλότερη επιλεκτικότητα τους.
Μερικά από τα προσόντα αξιολόγησης μπορούν να είναι:
- α. *Βαθμός πτυχίου.*
 - β. *Βαθμός σε συγκεκριμένα μαθήματα ειδικότητας όπως Εκπαίδευση, Ψυχολογία, Διδακτικές μέθοδοι του μαθήματος που θα διδάξουν κ.α*
 - γ. *Μεταπτυχιακά διπλώματα.*
 - δ. *Δημοσιευμένες εργασίες.*
 - ε. *Παρακολούθηση συγκεκριμένων και εγκεκριμένων Σχολείων επιμόρφωσης.*
 - στ. *Αποδεδειγμένη Εκπαιδευτική εμπειρία., σε Σχολεία , Φροντιστήρια, κ.α,*
5. Κανένας υποψήφιος εκπαιδευτικός δεν θα μπορεί να συμμετέχει και στις δύο επετηρίδες. Είναι προφανές βέβαια ότι το κράτος θα πρέπει να μεριμνήσει προκειμένου να ιδρυθούν ουσιαστικά Σχολεία επιμόρφωσης εκπαιδευτικών και όχι σχολεία μιας απλής και τυπικής παρακολούθησης με στόχο την απόκτηση ενός τυπικού προσόντος. Εκτός αυτού οι καθηγητικές Σχολές των Ελληνικών Πανεπιστημίων, όπου δεν έχει γίνει ακόμα, θα πρέπει, στα πλαίσια των κατευθύνσεων σπουδών, να ιδρύσουν κατευθύνσεις εκπαίδευσης. Μακροπρόθεσμα θα πρέπει η παρακολούθηση αυτής της Πανεπιστημιακής κατεύθυνσης σπουδών, να είναι μια από τις αναγκαίες προϋποθέσεις ένταξης στη νέα επετηρίδα εκπαιδευτικών.
- Ένα σύστημα επιλογής εκπαιδευτικών όπως αυτό που προτείνουμε, σίγουρα διασφαλίζει την αρχή της αξιοκρατίας, σέβεται την προσωπική και επιστημονική υπόσταση των υποψηφίων. αλλά συγχρόνως δείχνει την εμπιστοσύνη του Υπουργείου Παιδείας στα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και τους δασκάλους όλων των βαθμίδων που παρέχουν την βεβαίωση επάρκειας των υποψηφίων εκπαιδευτικών. Όλα αυτά βέβαια διότι δεν θα πρέπει να ξεχνάμε ότι οι εκπαιδευτικές δομές που παρέχουν τις διαβεβαιώσεις επάρκειας, είναι και αυτές δημιουργήματα του Υπουργείου Παιδείας, και ως εκ τούτου η εγκυρότητά τους χαρακτηρίζει και την ποιότητα των αποφάσεων του Υπουργείου Παιδείας ως θεσμού που τις δημιούργησε και τις αναπαρήγαγε.